

**Bosna i Hercegovina  
Federacija Bosne i Hercegovine  
Unsko – sanski kanton  
Općina Bosanska Krupa  
Služba za finansija**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA  
OPĆINE BOSANSKA KRUPA 2022.- 2024.**

**BOSANSKA KRUPA, juni 2021.**

Na osnovu članova 15; 16; 17. i 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 102/13, 9/14,13/14, 8/15, 91/15, 102/15,104/16, 5/18, 11/19 i 99/19), a u vezi sa članom 45. Statuta općine Bosanska Krupa – prečišćeni tekst 1 („Službeni glasnik općine Bosanska Krupa“, broj: 10/17) na prijedlog Službe za finansije, Načelnik općine Bosanska Krupa, d o n o s i

## **DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE BOSANSKA KRUPA ZA PERIOD 2022. - 2024. GODINU**

### **Uvod u Dokument okvirnog budžeta za period 2022. – 2024. god.**

U skladu sa Zakonom o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine izrađen je Dokument okvirnog budžeta općine Bosanska Krupa (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2022.-2024. godinu. Cilj DOB-a je da pomogne da se razvije strateški osnov za srednjoročno planiranje Budžeta i godišnji budžet, uključujući bolje povezivanje raspodjele resursa sa prioritetima politika utvrđenih u Strategiji razvoja Općine Bosanska Krupa.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta (DOB) za trogodišnji period, kao ključnog strateškog dokumenta koji veže vladine politike i budžet, je praksa na većini nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, pa tako i u Općini Bosanska Krupa. DOB je konačni rezultat srednjoročnog procesa planiranja i izrade budžeta u „10 koraka“ i predstavlja moderni proces srednjoročnog planiranja budžeta koji:

- ima jasno definiran budžetski kalendar i raspodjelu odgovornosti,
- ima jasnu fiskalnu strategiju zasnovanu na nivou raspoloživih vladinih resursa,
- omogućava raspodjelu ograničenih resursa na najvažnije ekonomske i socijalne prioritetne politike vlade,
- unapređuje predvidivost budžetskih politika i finansiranja,
- osigurava efikasnije i djelotvornije korištenje vladinih resursa,
- unapređuje transparentnost i odgovornost vladinih politika, programa i procesa donošenja odluka,
- osigurava razmatranje finansijskih učinaka u narednim godinama, pri donošenju odluka u vezi sa politikama, te donošenje tih odluka tokom ciklusa planiranja budžeta.

Najvažniji cilj u narednom srednjoročnom periodu je očuvanje i dalje jačanje makroekonomske stabilnosti Federacije BiH. U planiranju vlastitog napretka, mora se početi od reformi u socijalnom i ekonomskom sektoru. Trebaju se stvarati uslovi i pretpostavke za punu zaposlenost radne snage i korištenje proizvodnih kapaciteta, koji bi trebali dati krajnji rezultat, povećanje bruto domaćeg proizvoda. Makroekonomska stabilnost Federacije BiH može biti ugrožena ako bi se nastavilo akumuliranje fiskalnih deficita i nekontrolirano zaduživanje te visoki deficiti tekućeg računa, pa se stoga moraju preduzeti mjere za prilagođavanje uslovima koje diktira postojanje valutnog odbora sa ciljem da se doprinese stabilnosti valute i cijena.

Osnova za izradu budžeta zasniva se i na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta. Još jedan bitan cilj Dokumenta okvirnog budžeta je i da osigura sveobuhvatan i konsolidovan okvir planiranja rashoda na nivou općine.

Dokument okvirnog budžeta za period 2022.-2024. godina izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta.

Služba za finansije općine Bosanska Krupa dostavlja Općinskom načelniku prijedlog DOB-a na razmatranje i usvajanje, a kao osnov za pripremu, planiranje i izradu budžeta i finansijskih planova u općini Bosanska Krupa za fiskalnu 2022. godinu.

Sam dokument se sastoji iz pet poglavlja i to :

- **Poglavlje 1. Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze** unutar kojeg su date makroekonomske pretpostavke i prognoze,
- **Poglavlje 2. Srednjoročna fiskalna strategija** projekcije prihoda za trogodišnji period koji pripadaju općini, kao fiskalni okvir za ograničenje potrošnje.
- **Poglavlje 3. Prihodi budžeta Općine Bosanska Krupa**
- **Poglavlje 4. Struktura potrošnje u javnom sektoru** u kojem su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima sa projekcijama budžetske potrošnje po ekonomskim i funkcionalnim kategorijama.
- **Poglavlje 5. Budžetski prioriteti za 2022. g.** u kojem se predlažu početne gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika.

Pri izradi ovog dokumenta takođe su korišteni podaci iz sljedećih publikacija:

- Makroekonomske projekcije 2021-2024, mart 2021. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Informacija o kretanjima makroekonomskih pokazatelja,
- Odjeljenje za makroekonomsku analizu pri Upravi za indirektno oporezivanje BiH, „OMA Bilten“ broj: 191/192 maj/juni 2021. godine;
- Projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza kantona, gradova i općina od strane Ministarstva finansija, kao i odgovarajući statistički pokazatelji i informacije;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 5/21 od 31.05.2021. godine;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima“ broj: 5/21 od 31.05.2021. godine.

## **Poglavlje 1: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze**

Jedan od osnovnih preduslova održivog ekonomskog rasta te povećanja zaposlenosti jeste makroekonomska stabilnost. Makroekonomska stabilnost ostvarit će se efikasnim upravljanjem javnim financijama kroz daljnje unaprjeđenje procesa upravljanja državnim budžetom, fiskalnu konsolidaciju i efikasno upravljanje javnim dugom, jačanje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola i unutašnje revizije te razvojem makroekonomske statistike.

### **1.1. Ekonomski rast**

Dosadašnje analize ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini su potvrdile da eksterne dinamike, odnosno privredna kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju predstavljaju glavnu strukturnu odrednicu ekonomskih kretanja u zemlji. U skladu s tim, već tokom prethodne godine usljed slabljenja privredne aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima došlo je do evidentnog usporavanja ekonomskog rasta i u Bosni i Hercegovini. Tako je Bosna i Hercegovina od 2015. godine po prvi put zabilježila ekonomski rast ispod 3% na godišnjem nivou, preciznije prema podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu BHAS) u 2019. godini u Bosni i Hercegovini registrirana stopa rata BDP-a iznosila je 2,4%. Početak 2020. godine karakterisalo je dodatno usložnjavanje međunarodnih ekonomskih prilika i pojava globalne pandemije virusa Covid-2019 koja je pored zdravstvenih imalo veoma negativne implikacije na privredna kretanja u svijetu, regionu i u konačnici u samoj Bosni i Hercegovini. Ako je suditi po trenutnim pokazateljima, eskalacija pandemije Covid-a 19 i uvođenje potpunog „lockdown-a“ u

aprilu 2020. godine doveli su do drastičnog pada privredne aktivnosti što se manifestovao značajnim padom BDP-a u K2 2020. godine. Naime, prema preliminarnim podacima EUROSTAT-a zemlje EU su u K2 2020. godine usljed eskalacije globalne pandemije virusa Covid 19 zabilježile historijski pad BDP-a od oko 14% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Posmatrano po zemljama vidljivo je da su većina zemalja EU, kao i zemalja regiona koje predstavljaju glavne trgovinske partnere Bosne i Hercegovine u K2 2020. godine zabilježile dvocifrenu stopu pada BDP-a. Preliminarni podaci BHAS-a (statistika nacionalnih računa) za K2 2020. godine ukazuju na to da su se ova dešavanja u glavnim trgovinskim partnerima i pojava globalne pandemije i „lockdown-a“ izrazito negativno odrazila i na privredna kretanja u Bosni i Hercegovini. Naime, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a Bosna i Hercegovina je u K2 2020. godine zabilježila pad BDP-a od 9,3% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je pad na nivou prvog polugodišta iznosio 3,7%. Međutim, vrijedi također istaći da se Bosna i Hercegovina u tom smislu apsolutno ne razlikuje od ostalih zemalja u ovom dijelu svijeta. Ako se posmatra struktura privrednih kretanja u P1 2020. godine može se konstatovati da je pad iste posljedica istovremenog pada kako agregatne ponude tako i agregatne tražnje što je osnovno obilježje negativnog utjecaja globalne pandemije virusa Covid-19. Ako se ima u vidu da je Bosna i Hercegovina u vanjskotrgovinskom smislu gotovo u potpunosti orijentisana ka tržištima zemalja EU i regiona, ne iznenađuje činjenica da je ovaj segment privrede najžešće pogođen krizom koju je izazvala pandemija Covid-19. Tako je pad privredne aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima rezultirao slabljenjem izvozne tražnje za bh. izvoznim proizvodima i smanjenjem ukupne vanjskotrgovinske razmjene za oko 1/5 u odnosu na isti period prethodne godine. Prema podacima BHAS-a Bosna i Hercegovina je u prvom polugodištu 2020. godine zabilježila pad ukupnog izvoza (robe+usluge) od 18,8% u realnom smislu u odnosu na isti period prethodne godine, dok je pad uvoza iznosio oko 18%. Imajući u vidu neuravnoteženost u strukturi vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini u okviru koje je uvoz ima daleko višu zastupljenost u okviru BDP-a od preko 50%, ovakva kretanja su dovela do smanjenja vanjskotrgovinskog deficita oko 16%, a doprinos istog ekonomskom rastu je bio pozitivan.

### **Pretpostavke kretanja BDP-a u periodu 2022.-2024. godina**

Pandemija koronavirusa dovela je do pada globalne ekonomije u 2020. godini. U posljednim projekcijama EK, predviđala se realna stopa rasta BDP-a u EU i Eurozoni u 2020. godini od -6,3% i -6,8%, respektivno. U istom dokumentu je također procijenjena negativna realna stopa rasta svjetske ekonomije (isključujući EU) u iznosu od -3,4%. Posljednje projekcije MMF-a koje datiraju iz aprila 2021. godine također predviđaju negativnu stopu rasta svjetske ekonomije u 2020. godini, i to u iznosu od -3,3%. Što se tiče njihovih prognoza za Eurozonu, projekcija realnog rasta BDP-a za 2020. iznosila je -6,6%. Prema projekcijama Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) iz marta 2021. godine, u Bosni i Hercegovini je BDP u 2020. godini pao za 4,1%, u realnom smislu. Posljedični pad prihoda od indirektnih poreza u BiH iznosio je čak 9,3% u odnosu na prihode iz prethodne godine. DEP procjenjuje realni rast BDP u Bosni i Hercegovini od 2,3% u 2021. u odnosu na prethodnu godinu. Direkcija za ekonomsko planiranje BiH procjenjuje da će neizvjesnost uzrokovana pogoršanjem epidemiološke situacije prolongirati očekivani proces ekonomske stabilizacije i oporavka u drugu polovicu 2021. godine. U DEP-ovom dokumentu iz marta 2021. godine se navodi da je stabilizacija uvjetovana efikasnijim djelovanjem u borbi protiv pandemije koronavirusa, materijalizacijom pretpostavki ekonomskih kretanja u okruženju i učinkovitijim djelovanjem nadležnih institucija u procesu kreiranja i implementacije ekonomskih politika u Bosni i Hercegovini, te da se, imajući u vidu sve navedene okolnosti i efekat niske osnovice iz prethodne godine, u Bosni i Hercegovini na kraju 2021. godine može očekivati realni rast BDP od 2,3% u odnosu na prethodnu godinu. Projekcije za 2021. godinu DEP procjenjuje da će neizvjesnost uzrokovana pogoršanjem epidemiološke situacije prolongirati očekivani proces ekonomske stabilizacije i oporavka u drugu polovicu 2021. godine.

Prema istim projekcijama se očekuje da bi, usljed poboljšanja privredne aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima i jačanju izvozne tražnje, Bosna i Hercegovina na kraju 2021. godine mogla ostvariti realni rast ukupnog izvoza od 4,7%, dok očekivani realni rast uvoza u 2021.

godini iznosi 3%. Pod pretpostavkom stabilizacije proizvodnje i postupnog oporavka zaposlenosti, te povećanja priljeva doznaka građana iz inozemstva, realni rast privatne potrošnje bi trebao iznositi oko 2%. Također se navodi da bi nastavak podrške zdravstvu i privredi u borbi sa pandemijom mogao dovesti do povećanja javne potrošnje od minimalno 1,3% u 2021. Ključno uporište za DEP-ove projekcije ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2022-2024 predstavljaju predviđena kretanja gospodarske aktivnosti u eksternom okruženja (DEP se poziva na projekcije referentnih međunarodnih institucija), kao i doprinos internih dinamika u kreiranju ekonomskog rasta. U DEP-ovom dokumentu iz marta 2021. se navodi da, osim preduslova poboljšanja u vanjskom okruženju, jako bitan uslov za oporavak ekonomskog rasta u zemlji tokom srednjoročnog razdoblja predstavlja i institucionalni kapacitet zemlje u sprovođenju strukturalnih reformi. Pod pretpostavkom materijalizacije navedenih okolnosti, prema projekcijama DEP-a u razdoblju 2022-2024 u Bosni i Hercegovini se očekuje nešto snažniji ekonomski oporavak sa prosječnom stopom realnog ekonomskog rasta od preko 3% na godišnjoj razini.

### Makroekonomski pokazatelji za period 2019-2024. godina

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nominalni BDP u mil KM	35.982	34.553	35.613	37.274	38.949	41.088
Nominalni rast u %	4,8	-3,7	3,1	4,7	4,5	5,5
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,8	100,4	100,7	101,5	101,2	101,8
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	35.240	34.431	35.363	36.711	38.487	40.356
Realni rast u %	2,9	-4,1	2,3	3,1	3,3	3,6
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	0,6	-1	0,7	1	1,1	1,2
Potrošnja u mil KM	33.334	32.636	33.508	34.686	35.935	37.584
Realni rast u %	2,3	-1,8	1,8	1,7	1,8	2,0
Vladina potrošnja u mil KM	6.862	7.061	7.202	7.433	7.656	7.870
Realni rast u %	0,9	2,5	1,3	0,7	0,5	0,3
Privatna potrošnja u mil KM	26.471	25.575	26.306	27.253	28.279	29.713
Realni rast u %	2,6	-2,9	2,0	2,0	2,2	2,4
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	6.994	6.112	6.351	6.972	7.609	8.443
Realni rast u %	5,8	-10,8	2,7	8,7	7,7	9,0
Vladine investicije u mil KM	929	836	659	969	1.077	1.239
Realni rast u %	4,1	-8,3	1,2	10,8	9,0	11,7
Privatne investicije u mil KM	6.064	5.276	5.492	6.003	6.531	7.204
Realni rast u %	6,1	-11,2	3,0	8,3	7,5	8,6
Uvoz u mil KM	19.482	16.622	17.421	18.627	20.143	21.958
Nominalni rast u %	1,7	-14,7	4,8	6,9	8,1	9,0
Realni rast u %	1,3	-11,4	3,0	4,5	5,1	5,3

Izvoz u mil KM	14.286	11.647	12.386	13.459	14.716	16.175
Nominalni rast u %	0,5	-18,5	6,3	8,7	9,3	9,9
Realni rast u %	0,4	-16,5	4,7	6	7,1	7,4
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	18,5	15,8	15,9	16,5	17,0	17,6
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.087	-1.090	-1.332	-1.457	-1.764	-2.075
Rast u %	-1,2	29,3	3,5	7,4	13,4	15,2
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,1	-4,1	-4,2	-4,3	-4,6	-5,1

IZVOR: Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), mart 2021. godine

## 1.2. Industrijska proizvodnja

Statistički podaci BHAS-a o kretanju fizičkog obima industrijske proizvodnje u 2020. godini ukazuju na nastavak negativnog trenda iz prethodne godine koji je dodatno intenziviran usljed širenja globalne pandemije virusa Covid-19. Naime, prema preliminarnim podacima BHAS-a za P1 2020. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila pad fizičkog obima industrijske proizvodnje od 9,1% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, sektorski posmatrano najznačajniji pad proizvodnje registriran je u okviru prerađivačke industrije i iznosio je 13%, zatim u sektoru za proizvodnju električne energije od oko 4%, dok je sektor rudarstva zabilježio povećanje proizvodnje od oko 4% u odnosu na prvo polugodište prethodne godine.

### Prerađivačka industrija

Imajući u vidu strukturu proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini koja ima visok stepen izvozne orijentacije i izrazito negativna privredna kretanja u vanjskom okruženju usljed Covid-a19, dvocifren pad proizvodnje u prerađivačkoj industriji za P1 2020. godine od 13,0% je bio prilično očekivan. Ovaj pad proizvodnje u o prerađivačkoj industriji u Bosni i Hercegovini u P1 2020. godine bio na nivou pada registriranom u okviru glavnih trgovinskih partnera u zemljama EU i regiona. Međutim, također vrijedi istaći da su negativni trendovi u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini prisutni još od prošle godine, a pojavom globalne pandemije su samo dodatno intenzivirani.

Za razliku od prerađivačke industrije, kretanja u okviru energetskog sektora koji uključuje proizvodnju električne energije i rudnike u većoj mjeri su determinisana domaćom tražnjom. Tokom prethodnih godina sektor za proizvodnju električne energije predstavljao važan oslonac stabilnosti ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini.

### Indeksi obima industrijske proizvodnje u FBiH i Unsko-sanskom kantonu

	2019 2018	2020 2019	III 2021 III 2020	III 2021 II 2021
Federacija BiH	97,3	94,2	117,1	103,5

	III 2021 2020	III 2021 II 2021	III 2021 III 2020	I-III 2021 I-III 2020
Unsko-sanski kanton	126,1	119,10	136,0	113,8

Izvor podataka: Mjesečni statistički pregled FBiH i po kantonima ;5/21

### 1.3.Tržište rada

Na dan 31.1.2021. u Bosni i Hercegovini je bilo 415.027 osobe na evidencijama zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini. U odnosu na prethodni mjesec broj nezaposlenih osoba je veći za 1.400 osoba ili 0,34%. Od ukupnog broja osoba koje traže zaposlenje, 236.245 ili 56,92% su žene. U odnosu na isti period prošle godine nezaposlenost u BiH je veća za 8.860 osoba ili 2,18%. Rast nezaposlenosti je uzrokovan smanjenom ekonomskom aktivnošću uslijed pandemije Covid-19, te se nezaposlenost od početka pandemije povećala za 12.139 osoba ili 3,01%. Nezaposlenost se smanjila u Republici Srpskoj za 266 osoba (0,32%), dok se povećala u Federaciji BiH za 1.618 osoba (0,50%), i u Brčko distriktu BiH za 48 osoba (0,66%). Prema podacima Agencije za statistiku BiH, u decembru 2020. godine, broj zaposlenih osoba u BiH iznosio je 813.942, a od toga je 351.402 žene. U odnosu na novembar 2020. godine broj zaposlenih osoba se smanjio za 0,1%, a broj zaposlenih žena se povećao za 0,1%. Stopa registrovane nezaposlenosti za decembar 2020. godine iznosila je 33,7% i u odnosu na novembar 2020. godine povećala se za 0,1 postotni poen. Ukupan broj zaposlenih prema kadrovskoj evidenciji u mjesecu martu/ožujku 2021. godine na području Federacije BiH je 519.334 osoba, što predstavlja povećanje broja zaposlenih za 0,3% u odnosu na februar/veljača 2021. godine. U poređenju sa godišnjim prosjekom broja zaposlenih u 2020. godini na području federacije BiH došlo je do smanjenja broja zaposlenih za 0,2%. Krajem marta/ožujka 2021. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine na evidencijama službi za zapošljavanje bilo je 318.648 nezaposlenih osoba, što predstavlja smanjenje za 3020 lica ili 0,9% u odnosu na februar/veljača 2021. godine. Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom u martu/ožujku 2021. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 996 KM. U toku mjeseca marta 2021. godine došlo je do povećanja prosječne mjesečne isplaćene neto plaće za 4,7% u odnosu na februar/veljaču 2021. godine. U periodu I 2021 – III 2021. godine prosječna mjesečna isplaćena neto plaća iznosi 974 KM. Prosječna mjesečna isplaćena bruto plaća po zaposlenom za mart/ožujak 2021. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 1.548 KM.

#### Uporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u Federaciji BiH i Unsko-sanskom kantonu

	2020	II 2021	III 2021
Broj zaposlenih u FBiH	520.162	517.693	519.334
<b>Broj zaposlenih u USK</b>	<b>36.311</b>	<b>36.346</b>	<b>36.462</b>
Broj nezaposlenih u FBiH	323.244	315.628	318.648
<b>Broj nezaposlenih u USK</b>	<b>34.982</b>	<b>35.357</b>	<b>34.927</b>

#### Uporedna tabela neto plaća u Federaciji BiH i Unsko-sanskom kantonu

	II 2021	III 2021
Prosječna neto plaća u FBiH	951	996
<b>Prosječna neto plaća u USK</b>	<b>933</b>	<b>930</b>

Izvor podataka: Mjesečni statistički pregled u FBiH i po kantonima ;5/21

## Poglavlje 2: Srednjoročna fiskalna strategija

U ovom poglavlju su izložene projekcije prihoda koje se očekuju za finansiranje javne potrošnje u toku srednjoročnog perioda, a na osnovu projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreznih politika. Prioriteti u oblasti porezne politike i javnih prihoda za period 2022.-

2024.godina bit će orjentisani na nastavku aktivnosti predlaganja zakonskih rješenja radi osiguranja ambijenta za privredni rast društva, stabilnih i predvidivih uslova poslovanja i jačanje prihodovne strane budžeta svih nivoa vlasti uz poboljšanje naplate javnih prihoda kao osnovnog agregata za planiranje razvojnih, socijalnih i drugih društvenih potreba i obaveza. U oblasti javnih prihoda kontinuirano se provode i aktivnosti na sagledavanju zakonskih rješenja pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u Federaciji BiH, sa posebnim naglaskom na davanje prijedloga za poboljšanje postojećeg vertikalnog i horizontalnog izjednačavanja sistema raspodjele prihoda od indirektnih poreza.

### ***Tekuće politike u oblasti indirektnog oporezivanja***

Obveze i način plaćanja PDV-a reguliraju se Zakonom o porezu na dodanu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", br. 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17). Politika trošarina regulirana je Zakonom o trošarinama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17). Politika trošarina na duhan u 2021. godini utvrđena je Zakonom o trošarinama i Odlukom <sup>1</sup> Upravnog odbora UNO. Budući da je zakonski plafon ukupne trošarine na cigarete od 176 KM/1000 cigareta dostignut za sve cjenovne kategorije cigareta u 2019. godini okončana je harmonizacija sa standardima EU u sferi oporezivanja cigareta, dok se na oporezivanje rezanog duhana primjenjuje politika prema izmjenama Zakona iz 2014. godine.<sup>2</sup> Zakonom<sup>3</sup> o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini uređuju se osnovni elementi carinske politike, te opća pravila i postupci koji se primjenjuju na robu koja se unosi i iznosi iz carinskog područja Bosne i Hercegovine.

### ***Trendovi naplate indirektnih poreza***

Prikupljeni prihodi od indirektnih poreza su, nakon dugoročnog trenda rasta, pali u 2020. godini usljed efekata pandemije koronavirusa. U 2006. godini je prikupljeno 4,12 mlrd KM neto prihoda od indirektnih poreza na JR UNO, a u 2019. godini je iznos neto naplaćenih prihoda uvećan za čak 58,7% (6,54 mlrd KM) u odnosu na 2006. godinu.

Udio indirektnih poreza sa JR UNO u BDP-u je varirao proteklih godina. Nakon pada ovog udjela sa 18,7% u 2008. godini na 17,0% u kriznoj 2009. godini, u razdoblju od 2010. do 2019. godine se kretao u rasponu između 17,3% (2013) i 18,5% (2011). Procjenjuje se da je u 2020. godini opao na 17,2%.

U 2020. godini je bruto naplata indirektnih poreza bila manja za 757,1 mil KM, odnosno za 9,5% u odnosu na 2019, dok su isplate povrata bile manje za 145,7 mil KM. Zbog smanjenih isplata povrata pad neto prihoda od indirektnih poreza je znatno manji nego kad se radi o bruto prihodima i iznosio je 611,4 mil KM, što predstavlja pad neto naplate od 9,3% u odnosu na 2019. Naplata prihoda u 2020. obilježena je efektima pandemije virusa korona.

Značajniji negativni efekti COVID-19 virusa na naplatu prihoda od indirektnih poreza su zabilježeni od marta 2020., nakon uvođenja restriktivnih mjera od strane vlasti BiH i EU kojima je ograničen uvoz dobara iz Kine i azijskih zemalja, kao i kretanje osoba unutar i između država. Imajući to u vidu naplata prihoda u prva dva mjeseca 2020. godine odražava trendove iz prethodnih nekoliko godina koje je karakterizirao stabilan rast indirektnih poreza. Od aprila 2020. naplata prihoda od indirektnih poreza je konstantno u negativnoj zoni rasta, a negativni trendovi su nastavljeni i u prvim mjesecima 2021. godine.

U januaru je zabilježen pad neto prihoda od 11,1%, a u februaru 3%. S obzirom na višu statističku osnovicu za usporedbe sa prvim kvartalom 2020. manji pad prihoda u februaru 2021. mogao se smatrati prvim signalom oporavka prihoda. Pozitivni trendovi u naplati nastavljeni su i u martu 2021.

<sup>1</sup>Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne trošarine na cigarete i iznos trošarine na duhan za pušenje za 2021. Godinu (Službeni glasnik BiH br. 78/20).

<sup>2</sup>Nova politika je u primjeni od 01.08.2014. (Izmjene Zakona o trošarinama u BiH „Službeni glasnik BiH“ br. 49/14)

<sup>3</sup>Novi Zakon o carinskoj politici ("Službeni glasnik BiH" br. 58/15) primjenjivaće se od 1.7.2021. godine ("Službeni glasnik BiH" br. 21/20), a do tog datuma se primjenjuje stari Zakon o carinskoj politici ("Službeni glasnik BiH" br. 57/04, 51/06,93/08, 54/10 i 76/11). Izuzetak je član 207. novog Zakona koji se primjenjuje od 25.04.2018.g.



Prema preliminarnom izvještaju UNO o gotovinskom toku u martu 2021. naplata neto prihoda od indirektnih poreza je bila na razini naplate ostvarenoj u istom mjesecu 2020.

Pozitivni trendovi u martu su poboljšali kumulativnu naplatu indirektnih poreza u prvom kvartalu 2021. Prema preliminarnom izvještaju UNO bruto naplata je u navedenom razdoblju bila manja za 58,9 mil KM, dok su isplate povrata bile veće za 10,5 mil KM. U konačnici, u prvom kvartalu 2021.g. neto naplata indirektnih poreza je bila manja za 69,4 mil KM u odnosu na isti kvartal 2020., što predstavlja pad od 4,5%.

### *Carine*

Negativni trendovi u naplati prihoda od carina iz 2020. godine nastavljeni su i u prva dva mjeseca u 2021. U januaru 2021. zabilježen je pad prihoda od carina od -20,7%, a u februaru -9,4%. Međutim, preokret je nastupio u martu 2021., kada je ostvaren rast prihoda od carina od čak 17,2%, što je posljedica snažnog rasta uvoza u martu od 19,1%<sup>10</sup>. Naplata prihoda od carina determinirana je kretanjem uvoza roba iz EU u dijelu koji je pod režimom carina i uvoza roba iz trećih zemalja. Rast uvoza u 2021., budući da odražava rastuće potrebe male i otvorene ekonomije, poput BiH, kao i potrošnju građana koja se ne može zadovoljiti na domaćem tržištu, predstavlja signal oporavka ekonomije u BiH.

### *PDV*

Prvi skromni signali oporavka naplate bruto PDV-a, nakon dužeg razdoblja negativnih trendova uzrokovanih pandemijom COVID-19 virusa, zabilježeni su već u februaru 2021., da bi u martu bio ostvaren rast od 5,7%. Nominalno, naplata bruto PDV-a u prvom kvartalu 2021. godine je dostigla naplatu iz prvog kvartala 2020. godine.

Pozitivni trendovi u naplati bruto PDV-a u prvom kvartalu 2021. rezultat su oporavka PDV-a na uvoz. U martu 2021. ostvaren je rast ove komponente bruto PDV-a od 8,4% , dok je rast domaćeg PDV-a bio daleko skromniji, svega 0,4%. Nakon konačnog usklađivanja neusklađenih prihoda može se očekivati i nešto viši rast domaćeg PDV-a, budući da se značajan dio neusklađenih prihoda odnosi na uplate/prijave PDV-a.

Usporedba isplate povrata PDV-a u prvom kvartalu u 2021.g. sa 2020. ukazuje na smanjenje povrata obveznicima od 2,3% ili 7 mil KM, dok je povrata međunarodnim projektima isplaćeno 13,8 mil KM više nego u istom razdoblju 2020. Pregled mjesečnih isplata povrata ukazuje na naglo povećanje isplata povrata u februaru 2021., što se može povezati sa snažnim rastom izvoza u decembru 2020. od 14,8%.

## **Poglavlje 3: Prihodi budžeta Općine Bosanska Krupa**

### PROCJENA PRIHODA BUDŽETA

Strukturu javnih prihoda Budžeta općine Bosanska Krupa čine:

- prihodi po osnovu indirektnih poreza,
- prihodi po osnovu direktnih poreza i to
  - porez na dobit,
  - porez na dohodak
- neporeznih prihoda u vidu :
  - prihoda od poduzetničke aktivnost i imovine
  - naknade i takse
  - novčane kazne
  - posebne naknade koje se ostvaruju, prikupljaju i raspoređuju prema važećim zakonskim propisima na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine
  - vlastiti prihodi budžetskih korisnika
- tekući i kapitalni transfer i donacije

## Prihodi od indirektnih poreza

Kriteriji i procentualni odnosi raspodjele javnih prihoda unutar Federacije Bosne i Hercegovine su određeni Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH”, br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15).

Projekcije prihoda od indirektnih poreza rađene su u skladu sa planom ukupnih prihoda na Jedinostvenom računu, preuzetim od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu UO UIO (OMA). Iste se temelje na tekućim trendovima naplate prihoda, kao i predviđanjima kretanja makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) iz marta 2021. godine.

**Tabela : Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinostvenog računa u KM**

	2021	2022	2023	2024
<b>Unsko Sanski kanton</b>	<b>153.132.469</b>	<b>161.317.043</b>	<b>155.645.506</b>	<b>164.920.516</b>
<b>Kantonalni budžet</b>	<b>127.242.230</b>	<b>134.043.032</b>	<b>129.330.386</b>	<b>137.037.262</b>
<b>Općinski/gradski budžeti</b>	<b>25.890.238</b>	<b>27.274.011</b>	<b>26.315.120</b>	<b>27.883.254</b>
Bosanska Krupa	2.502.246	2.635.985	2.543.310	2.694.867

Bruto naplata prihoda od indirektnih poreza za kanton planira se za 2022. godinu u iznosu od 161.317.043 KM, što je za 5,3% veće u odnosu na plan u 2021. godini, od toga kantonu pripada 134.043.032 KM i općine 27.274.011 KM.

Projekcije prihoda za 2022.godinu za općinu Bosanska Krupa iznose 2.635.985 KM, za 2023. godinu iznose 2.543.310 KM, a za 2024. godinu 2.694.867 KM.

## Prihodi od direktnih poreza

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, kantoni i općine prikupljaju niz direktnih poreza, koji uključuju porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, porezi na imovinu, kao i neporezne prihode po osnovu kantonalnih i federalnih propisa o porezima na imovinu i niz drugih neporeznih prihoda, koji im omogućavaju finansiranje ustavom utvrđenih funkcija. Služba za finansije općine Bosanska Krupa je projekciju prihoda od direktnih poreza u DOB-u za 2022.-2024. godinu uradila na bazi ostvarenih prihoda u 2020.godini, procijenjenih prihoda za 2021.godinu i projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza kantona, gradova i općina od strane Federalnog ministarstva finansija .

## Porez na dohodak

Plan prihoda po osnovu poreza na dohodak također je rađen na bazi historijskog trenda ostvarenja i projekcijom toku makroekonomskih indikatora za srednjoročni period. Plan prihoda po osnovu poreza na dohodak za nivo općina/gradova rađen prema minimalnom koeficijentu propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15).

**Tabela: Prihodi od poreza na dohodak****u KM**

Vrsta prihoda	Projekcije			
	2021	2022	2023	2024
Ukupno porez na dohodak	<b>27.888.938</b>	<b>28.845.085</b>	<b>30.165.898</b>	<b>31.584.474</b>
<b>Kantonalni budžet</b>	18.278.410	18.905.069	19.770.729	20.700.465
Procenat : godina / prethodna god	0	103,43	104,58	104,70
<b>Općine</b>	9.610.528	9.940.016	10.395.168	10.884.010
Procenat : godina / prethodna god	0	103,43	104,58	104,70

Projekcija prihoda od poreza na dohodak za 2022. godinu bilježi rast za 3,43% u odnosu na 2021. godinu, dok se za 2023-2024. godinu očekuje rast od oko 4,6 i 4,70%.

Procjena prihoda budžeta općine Bosanska Krupa

Služba za finansija općine Bosanska Krupa je prilikom procjene prihoda od indirektnih i direktnih poreza za sljedeću budžetsku godinu i naredne dvije godine u izradi ovog dokumenta koristilo dostavljene projekcije od strane Ministarstva finansija (dopis broj: 04-11-1910-80/21 od 20.05.2021.g.), prema osnovnom scenariju preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje. Kada su u pitanju projekcije ostalih poreznih i neporeznih prihoda, Služba za finansije je koristila ostvarenje prihoda u 2021. godini, kao i ostvarenju prihoda u proteklom periodu 2020. godine.

Strukturu javnih prihoda Budžeta općine čine: prihodi po osnovu indirektnih poreza, porez na dobit, porez na dohodak, porez na imovinu, zaostali prihodi od poreza, tekući transferi i donacije, kapitalni transferi, te neporezni prihodi u vidu prihoda od poduzetničkih aktivnosti i imovine, naknada, taksi, novčanih kazni i drugih prihoda koji se ostvaruju, prikupljaju i raspoređuju prema važećim propisima na teritoriji FBiH.

U prognoziranju prihoda posebno mjesto zauzima planiranje i očekivani priliv prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave i prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji cesta.

**Tabela: Projecirani prihodi za trogodišni period 2022.-2024. godine**

u mil.KM

Vrsta prihoda	Naziv prihoda	Ostvareno	Plan	Projekcija		
		2020	2021	2022	2023	2024
	<b>I. Porezni prihodi</b>	4,252	4,451	4,609	4,414	4,623
717	Prihodi od indirektnih poreza	2,987	2,922	3,122	3,029	3,181
714	Porezi na imovinu	0,449	0,720	0,650	0,510	0,526
716	Porez na dohodak	0,779	0,809	0,837	0,875	0,916
719	Ostali porezi (zaostale obaveze)	0,037	0,000	0,000	0,000	0,000
	<b>II. Neporezni prihodi</b>	2,989	3,304	3,281	3,367	3,468
721	Prihodi od poduzetničkih akt. i imovine	0,077	0,089	0,050	0,033	0,034

722	Naknade i takse, vlastiti prihodi	2,911	3,213	3,226	3,323	3,423
723	Novčane kazne	0,001	0,002	0,005	0,011	0,011
	<b>III. Tekući transferi</b>	<b>1,601</b>	<b>1,229</b>	<b>1,120</b>	<b>1,250</b>	<b>1,220</b>
732	Tekući transferi	0,766	0,304	0,360	0,400	0,500
733	Donacije	0,137	0,094	0,050	0,090	0,070
741	Kapitalni transferi od inostranih vlada	0,141	0,123	0,000	0,000	0,000
742	Kapitalni transferi	0,557	0,708	0,710	0,760	0,650
	<b>UKUPNO PRIHODI (I+II+III)</b>	<b>8,842</b>	<b>8,984</b>	<b>9,010</b>	<b>9,031</b>	<b>9,311</b>
81	<b>KAPITALNI PRIMICI</b>	<b>0,000</b>	<b>0,075</b>	<b>0,100</b>	<b>0,100</b>	<b>0,000</b>
811	od prodaje stalnih sredstva	0,000	0,075	0,100	0,100	0,000
813	od financijske imovine	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
814	od dugoročnog zaduživanja	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
815	od kratkoročnog zaduživanja	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	<b>UKUPNO PRIHODI I PRIMICI</b>	<b>8,842</b>	<b>9,059</b>	<b>9,110</b>	<b>9,131</b>	<b>9,311</b>
	Neurošena kreditna sredstva i primici od prodaje zemljišta i zgrada	0,736	0,299	0,000	0,000	0,000
	<b>UKUPNO BUDŽET</b>	<b>9,578</b>	<b>9,358</b>	<b>9,110</b>	<b>9,131</b>	<b>9,311</b>

Napomena: zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga dodate indirektnim porezima, Prihod od indirektnih poreza - dc uključen je u iznos poreznih prihoda u okviru vrste prihoda 717

Ukupni prihodi i primici koji bi trebali biti na raspolaganju općini u 2022. godini *iznose 9.110 mil. KM što je u odnosu na Budžet 2021. godine manje za 2,65% ili u apsolutnom iznosu za 0,62 mil KM.*

***Posebnu pažnju pri planiranju budžeta za 2022. godinu treba obratiti na rashodovnu stranu koja je u principu uvijek veća, jer su obaveze utvrđene zakonima daleko veće od prihodovne strane tj. realnih mogućnosti općine.***

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- odstupanja od predviđenog ekonomskog rasta;
- izmjene poreznih politika;
- povećan povrat PDV-a od predviđenog;
- odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele i promjena nivoa zaduženosti kada je riječ o prihodima od indirektnih poreza;
- razvoj drugih nepredviđenih događaja (poplave i sl.).

### **Prihodi od indirektnih poreza**

U Budžet općine Bosanska Krupa prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda od indirektnih poreza uplaćuje se dio poreza na dodanu vrijednost (PDV), dio poreza koji pripada Direkciji cesta i dio poreza za finansiranje autocesta u FBiH, a uplaćuje se prema zakonom određenim kriterijima jedinicama lokalne samouprave. Najznačajniji u ovoj grupi prihoda je prihod od PDV-a, koji je u DOB-u planiran u skladu sa projekcijama prihoda za jedinice lokalne samouprave, koje je izradilo Federalno ministarstvo finansija na osnovu informacija dobijenih od strane Uprave za indirektno oporezivanje. Općini Bosanska Krupa su projicirani prihodi od poreza na dodanu vrijednost (PDV) u iznosu od 2.635.985 KM za 2022. godinu, iznos od 2.543.310 KM

za 2023. godinu te za 2024. godinu 2.694.867 KM. Što se tiče projekcije prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji za ceste, isti su projicirani u iznosu od 641.000 KM za 2022. godinu, u iznosu od 645.000 KM za 2023. godinu, te u iznosu od 650.000 KM za 2023. godinu.

**Porez na imovinu** čine porez na imovinu, porez na nasljeđa i poklone, te porez na promet nepokretnosti i prava. Ove poreze ne tretira Zakon o porezu na dohodak, a ocjena istih je izvršena u skladu sa postojećim kantonalnim propisima, te na osnovu ostvarenja u prethodnom periodu. U skladu sa gore navedenim propisima, ova vrsta prihoda općinama pripada u 100 %-tnom iznosu. U 2022. godini se očekuje ostvarenje u iznosu od 650.000 KM, a u naredne dvije godine se očekuje blagi pad.

Projekcija **prihoda od poreza na dohodak** u kontekstu Zakona o porezu na dohodak čija je primjena započela od 01.01.2009. godine, urađena je u skladu sa projekcijama dobijenih od strane viših nivoa vlasti.

U okviru reforme poreznog sistema u BiH donešen je i Zakon o porezu na dohodak („Službene novine FBiH“ broj 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), s kojim je regulisano oporezivanje dohotka fizičkih lica, a zamjenio je dosadašnji neujednačeni način oporezivanja ovih prihoda na osnovu Federalnih propisa (Zakon o porezu na plaću „Službene novine FBiH“ broj 26/96, 27/97, 12/98, 29/00, 54/00, 16/01, 7/02, 27/02 i 6/04), te Kantonalnih propisa (Zakon o porezima USK-a „Službeni glasnik USK-a“ broj 9/99, 8/00 i 3/07) i time se napravio još jedan korak prema modernizaciji porezne politike i uspostavljanja jedinstvenog prostora BiH. Porez na dohodak se prema odredbama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine raspoređuje između kantona i općina u omjeru 65,54 : 34,46 %.

Ova vrsta prihoda planirana je u 2022. godini u iznosu od 837.000 KM, u 2023. godini 875.000 KM a u 2024. godini u iznosu od 916.000 KM, a na osnovu projekcije dobijene sa viših nivoa vlasti koja predviđa rast ostvarenja ove vrste prihoda u narednim godinama.

Projekcije za 2022. godinu zasnovane su na izvršenju prihoda po osnovu poreza na dohodak u periodu januar - maj 2021. godine i očekivanom planu ostvarenja do kraja godine. Osnov projekcije za period 2023-2024. godina je historijski trend naplate ovih prihoda i predviđanja kretanja makroekonomskih pokazatelja u navedenim periodima ne uključujući moguće izmjene zakona u ovoj oblasti.

## **Neporezni prihodi**

Neporezne prihode čine prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine, naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga i novčane kazne. Ovi prihodi imaju visoko učešće u ukupnim budžetskim prihodima.

U neporeznim prihodima najveće učešće imaju **naknade i takse, vlastiti prihodi**, tj. naknada za uređenje građevinskog zemljišta, općinske komunalne takse, komunalne naknade, naknada za zauzimanje javnih površina, naknada na osnovu prirodnih pogodnosti – renta, naknada za zakup poslovnih prostorija i dr.

U okviru grupe prihoda po osnovu naknada i taksa i prihoda od pružanja javnih usluga, planirani su i vlastiti prihodi budžetskih korisnika, te posebne naknade u koje se ubrajaju: naknade za korištenje državnih šuma, vodne naknade, naknade za upotrebu cesta i posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda.

Posmatrajući izvršenje neporeznih prihoda za pet mjeseci tekuće godine, uočava se stopa izvršenja od oko 49% u odnosu na planirani iznos. Očekivani ukupni iznos prikupljenih neporeznih prihoda u 2022. godini iznosi 3.281.000 KM. Projekcija ostvarenja neporeznih prihoda u 2023. i 2024. godini je veća za oko 3% u odnosu na projekciju ostvarenja u 2022. godini.

## **Tekući i kapitalni transferi (grantovi i donacije)**

Tekući i kapitalni transferi u 2020. godini su imali izvršenje u ukupnom iznosu od 1.601.000 KM. Obzirom da je ova grupa prihoda nestabilna i neizvjesna projekiranje za naredne godine je nepouzdana vršiti na osnovu izvršenja prethodnih godina.

Projekcija tekućih i kapitalnih transfera za period 2022. -2024. godinu planirana je na osnovu projekcije nadležnih službi, a odnose se na projekte koji se prenose i u naredne dvije godine. Visina tekućih i kapitalnih transfera u 2022. godini, procijena se na iznos od 1.120.000 KM, a odnosi se na tekuće i kapitalne transfere od Federacije i kantona, primljene donacije, te transfere za projekte iz ekoloških naknada.

## **Rizici po projekcije prihoda**

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta,
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenta raspodjele indirektnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
- makroekonomske pretpostavke;
- promjena nivoa zaduženosti Federalnog budžeta (otplate vanjskog duga FBiH);
- razvoj drugih događaja (efikasnost porezne uprave u kontroli naplate javnih prihoda, mogućnost elementarne nepogode).

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Jedan od rizika odnosi se na makroekonomske pretpostavke, koje će u mnogome ovisiti od uticaja vanjskih faktora, prevashodno rasta cijene nafte na svjetskom tržištu i povratnog uticaja na inflatorna kretanja.

Ukoliko su rast i drugi makroekonomski pokazatelji ispod procjenjenog nivoa imat će za posljedicu drugačija kretanja projekcije prihoda u smislu kontinuiranog nadzora poreznih obveznika u dijelu izmirenja obaveza.

Veliki uticaj i rizik za stabilne projekcije prihoda za neredni period predstavlja vanjski dug FBiH, jer je Zakonom o poripadnosti javnih prihoda u FBiH predviđeno da se iz sredstava PDV-a, koja se sa JRT dodijele za finansiranje Federacije, kantona, općina i Direkcije cesta, prvo izvrši otplata vanjskog duga Federacije, te se onda vrši raspodjela ostatka sredstava na ostale korisnike.

Administracija poreznog sistema predstavlja rizik i po projekcije prihoda. Porezni prihodi zavise od unapređenja usklađenosti BiH Institucija i entiteta s jedne strane i svih nivoa vlasti unutar Federacije BiH, pogotovu kad su u pitanju prognoze prihoda od indirektnih poreza.

Projekcije su rađene pod pretpostavkom da neće doći do prenosa nadležnosti između jedinica lokalne samouprave i drugih nivoa vlasti, kao i zakonskih promjena u oblasti indirektnog oporezivanja.

## **Poglavlje 4. Struktura potrošnje u javnom sektoru**

U ovom poglavlju je opisana politika javnih rashoda i dat kratak pregled ključne problematike vezane za oblasti upravljanja resursima javnog sektora. Data je analiza strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim stavkama i trendovi njihovih kretanja tokom protekle dvije godine. Ova analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja budžeta jer daje kontekst i osnovu za izradu planova budžetske potrošnje i gornjih granica rashoda.

Očekivani nivo ukupnih rashoda Budžeta općine Bosanska Krupa u 2022. godini, iznosi 9,110 mil. KM, što je u poređenju sa planiranim iznosom od 9,358 mil. KM u 2021. godini manje za 2,65%. U 2023. godini je planiran iznos od 9,131 mil. KM, a u 2024. godini iznos od 9,311 mil. KM.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim i funkcionalnim stavkama. S tim u vezi, detaljno su razmotrene pojedine kategorije troškova, uključujući plaće i naknade, materijalne troškove, transfere i kapitalnu potrošnju unutar budžeta Općine Bosanska Krupa.

Pregled projekcije rashoda za 2022. – 2024. godinu, data je u slijedećem tabelarnom pregledu:

mil. KM		Ostvareno	Plan	Projekcije		
		2020	2021	2022	2023	2024
		2	3	5	7	9
<b>A</b>	<b>RASHODI (I+II+III+IV+V)</b>	<b>8,190</b>	<b>8,139</b>	<b>8,088</b>	<b>8,259</b>	<b>8,519</b>
I	Ukupni troškovi plata i naknada zaposlenih (1+2+3)	3,199	3,455	3,774	3,775	3,867
1	Plate i naknade zaposlenih	2,579	2,772	3,030	3,029	3,110
2	Naknade zaposlenih	0,340	0,383	0,417	0,429	0,437
3	Doprinosi poslodavca	0,280	0,300	0,327	0,317	0,320
II	Izdaci za materijal i usluge	1,059	1,387	1,411	1,450	1,520
III	Transferi (1+2+3+4+5)	2,005	1,327	1,300	1,430	1,510
1	Transferi drugim nivoima vlasti	0,213	0,210	0,200	0,250	0,260
2	Transferi pojedincima	0,372	0,447	0,410	0,450	0,480
3	Grantovi neprofitnim organizacijama	0,302	0,161	0,170	0,200	0,210
4	Subvencije JP	0,247	0,240	0,250	0,250	0,270
5	Ostali transferi	0,871	0,269	0,270	0,280	0,290
IV	Kapitalni grantovi	1,880	1,933	1,568	1,580	1,611
V	Izdaci za kamate	0,047	0,037	0,035	0,024	0,011
B	Kapitalni izdaci (1+2+3)	1,110	1,153	0,972	0,822	0,742
1	Nabavka stalnih sredstava	0,633	0,681	0,500	0,528	0,508
2	Izdaci za finansijsku imovinu	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
3	Izdaci za otplatu duga	0,477	0,472	0,472	0,294	0,234
C	<b>SVEUKUPNO (A+B)</b>	<b>9,300</b>	<b>9,292</b>	<b>9,060</b>	<b>9,081</b>	<b>9,261</b>
	prenijete obaveze	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
D	<b>budžetska rezerva</b>	<b>0,061</b>	<b>0,050</b>	<b>0,050</b>	<b>0,050</b>	<b>0,050</b>
C+D	<b>UKUPNI RASHODI, IZDACI I OBAVEZE</b>	<b>9,361</b>	<b>9,358</b>	<b>9,110</b>	<b>9,131</b>	<b>9,311</b>

Rashodi po funkcionalnoj klasifikaciji za period 2022. -2024. godina

Sektor/funkcija	Izvršenje	Plan	Projekcije	Index 5/3	Index 7/5	Index 9/7			
	2020	2021	Index 3/2				2022	2023	2024
1	2	3	4	5	6	7	8	9	9
<b>UKUPNI RASHODI</b>	<b>9,361</b>	<b>9,358</b>	<b>99,97%</b>	<b>9,110</b>	<b>97,35%</b>	<b>9,131</b>	<b>100,23%</b>	<b>9,311</b>	<b>101,97%</b>
<b>Opšte javne usluge</b>	<b>1,832</b>	<b>1,936</b>	<b>105,68%</b>	<b>1,930</b>	<b>99,69%</b>	<b>1,880</b>	<b>97,41%</b>	<b>1,886</b>	<b>100,32%</b>
01 Opšte javne usluge	1,832	1,936	105,68%	1,930	99,69%	1,880	97,41%	1,886	100,32%
<b>02 Odbrana</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,00%</b>	<b>0</b>	<b>0,00%</b>	<b>0</b>	<b>0,00%</b>	<b>0</b>	<b>0,00%</b>





## **Plate i naknade troškova zaposlenih**

U 2020. godini, na ime potrošnje za plate i naknade plata zaposlenih u Općini Bosanska Krupa je utrošeno sredstava u ukupnom iznosu od 2.579.000 KM. Planom budžeta za 2021. godinu na ime navedenih izdataka planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 2.772.000 KM. Predviđena izdvajanja za bruto plaće, doprinose poslodavca i naknade troškova zaposlenih (naknade za prevoz sa posla i na posao, naknade za topli obrok tokom rada, regres za godišnji odmor, otpremnine zbog odlaska u penziju, pomoć u slučaju smrti i pomoć u slučaju ostalih bolesti) za 2022. godinu iznose ukupno 3.774.000 KM, za 2023. godinu 3.775.000 KM, a u narednoj godini planira se povećanje za oko 2,5%. U okviru planirane stavke planirana su sredstva za uposlenike organa uprave, Općinsko pravobranilaštvo, JU Centar za socijalni rad, JU Centar za kulturu, obrazovanje i informisanje i JU Turistička zajednica.

Za naredne dvije godine, postoji i određena nesigurnost u planiranju visine ove vrste izdataka, obzirom na neizvjesnost ostvarenja prihoda i prognoze broja zaposlenih.

## **Izdaci za materijal i usluge**

Projekcija izdataka za materijal i usluge u 2022. godini se procjenjuje na iznos od 1.411.000 i u odnosu na planirani iznos u 2021. godini veći su za 1,7%. Projekcija izdataka u 2023. godini iznosi 1.450.000 KM a u 2024. godini 1.520.000 KM. Pretpostavka ovakvoj procjeni izdataka za materijal i usluge jeste postojeći nivo potrošnje i postojeći nivo jediničnih cijena, po kojima su robe i usluge ugovorene i plaćene. U ovu grupu izdataka su uključeni:

- izdaci za materijal i usluge koji se odnose na funkcionisanje rada Jedinog organa uprave Općine Bosanska Krupa, Općinskog pravobranilaštva, JU Centar za socijalni rad, JU Centar za kulturu, obrazovanje i informisanje i JU Turistička zajednica.
- izdaci za materijal i usluge koji se odnose na tekuće održavanje javnih dobara Općine Bosanska Krupa (rekonstrukcija i tekuće održavanje puteva, izdaci za usluge održavanja čistoće – javna higijena i zimska služba, izdaci za električnu energiju - javna rasvjeta, materijal i usluge održavanja javne rasvjete i drugo).

## **Tekući transferi (grantovi)**

Ukupni izdaci za tekuće transfere u 2021. godini procirani su na iznos od 1.327.000 KM i čine oko 14% ukupne planirane potrošnje u toj godini. Projekcija ukupnih izdataka po osnovu Tekućih transfera u 2022. godini je manje za oko 2% u odnosu na plan 2021. godine, a predstavljaju bespovratna davanja potrošačkim jedinicama koje se finansiraju iz Budžeta putem nadležnih službi. Planirani tekući transferi se uglavnom odnose na finansiranje aktivnosti iz oblasti socijalne problematike, kao što su jednokratne novčane pomoći, pomoći članovima boračke populacije, sredstva za alternativni smještaj, subvencija za prevoz učenika, stipendije studentima, te grant za socijalno ugrožene penzionere. Pored gore navedenih transfera, u okviru ovih izdataka planirane su naknade za volonterski rad, aktivnosti iz oblasti obrazovanja, aktivnosti u oblasti kulture, sporta, organizovanje kulturnih i sportskih manifestacija i aktivnosti, transferi udruženjima građana, transferi mjesnim zajednicama, podsticanje poljoprivredne proizvodnje, subvencije javnim i privatnim preduzećima i poduzetnicima, izvršenje sudskih presuda i dr. U srednjoročnom periodu, od ključne je važnosti, usvojiti restriktivnu praksu kod Tekućih transfera i uvesti obavezu za kvalitetnijim obrazloženjem kod podnošenja budžetskih zahtjeva.

## **Kapitalni transferi (grantovi)**

Ukupni izdaci za kapitalne transfere se procjenjuje na iznos od 1.568.000 KM u 2022. godini, u 2023. godini na iznos od 1.580.000 KM i u 2024. godini na iznos od 1.611.000 KM. U grupi

rashoda po osnovu kapitalnih transfera su planirani samo oni transferi gdje je izvjesno da su obezbijedena sredstva za finansiranje i oni transferi koji su neophodni da se finansiraju sa minimalnim učešćem sredstava iz budžeta općine, kao prioritet. Za ovu namjenu, planirana su sredstva za podršku započetih projekata, kao i investicije za nove projekte koji podržavaju obnovu i razvoj komunalne infrastrukture na području Općine, sa jedne strane, kao i projekte od vitalnog interesa za razvoj društveno-ekonomskog života u cjelini, sa druge strane. Za naredne dvije godine planirani kapitalni izdaci uglavnom se odnose na nastavak realizacije započetih projekata u 2022. godini. Potrebno je naglasiti da u planskoj i naredne dvije godine, određeni iznos za kapitalna ulaganja očekuje se sa višeg nivoa vlasti (Kanton, Federacija), za Projekte koji su odobreni od strane istih.

### **Izdaci za kamate**

Izdaci za kamate po osnovu kreditnog zaduženja planirani su u skladu sa otplatnim planom dugoročnog kreditnog zaduženja. U 2022. godini se planiraju u iznosu od 35.000 KM, dok se u naredne dvije godine taj iznos smanjuje. Navedeni izdaci se odnose na obavezu za kamate po osnovu realiziranog kredita za proširenje i unapređenje Poslovnih zona i izgradnje putne infrastrukture na području općine i kamate po osnovu kredita Europske investicijske banke (EIB) – za Projekat kanalizacija.

### **Kapitalni izdaci (nabavka stalnih sredstava)**

Kapitalni izdaci odnose se na nabavku stalnih sredstava u 2022. godini i procjenjuju se na iznos od 500.000 KM. Planirani iznos Izdataka za nabavku stalnih sredstava odnosi se na izradu Prostorno planske dokumentacije i Regulacionih planova, razvoj i unapređenje Poslovnih zona, izgradnju javne rasvjete, nabavku opreme, izradu projektne dokumentacije i nabavku specijalne opreme za Profesionalnu vatrogasnu jedinicu Općine Bosanska Krupa.

Izdaci za otplate dugova u 2022. godini su planirani u iznosu od 471.966 KM, dok se u 2023./2024. godini taj iznos smanjuje, u skladu sa otplatnim planom dugoročnog kreditnog zaduženja.

## **Poglavlje 5. Budžetski prioriteti za period 2022.-2024. godina**

Osnovna funkcija DOB-a Općine Bosanska Krupa za period 2022.-2024. godina, je da pored osiguranja fiskalne discipline budžetskih korisnika osigura alokaciju budžetskih sredstava u skladu sa strateškim prioritetima Općine Bosanska Krupa.

Neophodno je nastaviti mjere štednje i smanjenje potrošnje iz općinskog budžeta planirati za razdoblje 2022.-2024. godina na većini glavnih kategorija rashoda, obzirom da je cilj izrade Dokumenta okvirnog budžeta kreiranje kvalitetnijeg strateškog osnova za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima općine.

Prijedlozi prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda iskazanih u tabelarnom dijelu DOB-a za period 2022-2024. godine utvrđeni su na osnovu slijedećih elemenata:

- fiskalne politike Općine Bosanska Krupa i okvira raspoloživih sredstava
- dostavljenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika
- utvrđenim prioritetima Općine Bosanska Krupa

**Tabela: Prioriteti budžetskih korisnika i početnih plafona budžetskih korisnika**

Budžetski korisnik	Procjena broja radnika	Budžetska alokacija za 2021.godinu	Procjena budžet. korisnika za 2022. godinu	Projekcija budžet. korisnika za 2023. godinu	Projekcija budžet. korisnika za 2024. godinu	Prijedlozi Službe za finansije za 2022. godinu
1	2	3	4	5	6	7
Općinsko vijeće	1	242.050	315.210	321.045	329.100	315.210
Kabinet općinskog načelnika	7	425.675	447.820	465.790	483.870	447.820
Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i geodetke poslove	19	750.881	805.500	835.730	805.070	805.500
Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove	7	3.074.575	-	-	-	2.450.340
Služba za finansije	10	857.684	873.531	693.689	649.899	873.530
Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	20	1.309.266	1.394.089	1.376.151	1.470.146	1.394.100
Služba za obrt, poljoprivredu i poduzetništvo	8	382.963	441.293	463.308	486.422	441.300
Služba za upravljanje razvojem	5	459.980	542.980	600.208	658.016	542.980
Služba za civilnu i protupožarnu zaštitu i zajedničke poslove	24	928.068	923.500	943.050	962.110	923.500
Općinsko pravobranilaštvo	3	123.804	124.650	126.920	132.310	124.650
JU Centar za kulturu, obrazovanje i informisanje	12	384.398	371.267	374.231	378.022	371.270
JU Centar za socijalni rad	10	372.126	370.806	372.619	374.316	370.800
JU Turistička zajednica	2	46.832	0	0	0	49.000
<b>UKUPNO</b>		<b>9.358.302</b>	<b>6.610.646</b>	<b>6.572.741</b>	<b>6.729.281</b>	<b>9.110.000</b>

U naprijed navedenoj tabeli su dati pregledi budžetskih prioriteta koji istovremeno predstavljaju i plafone odnosno gornje granice potrošnje za budžet Općine Bosanska Krupa u 2022. godini. U okviru određenih iznosa, kao plafona po pojedinim budžetskim korisnicima će se detaljno razraditi potrošnja u okviru Plana budžeta za 2022. godinu.

U skladu sa članom 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18 11/19 i 99/19), nakon usvajanja od strane Općinskog načelnika, ovaj dokument bit će objavljen na web stranici Općine Bosanska Krupa i dostavljen Općinskom vijeću kao informacija.

Broj: 07-11-4915/21

Dana: 30.06.2021. godine

OPĆINSKI NAČELNIK  
*Halitović Armin, dipl.ecc*